

Kommunernas tillsyn av fristående förskolor

Bakgrund

Skolinspektionen genomförde en riktad tillsyn 2010

- En av fem kommuner genomförde inte någon regelbunden tillsyn av fristående förskolor
- Stora skillnader i genomförandet av tillsynen
- Avsaknad av systematik
- Otilräcklig tillsyn för att bedöma kvaliteten
- Långa intervaller mellan tillsynsbesöken eller endast vid signaler

En kvalitetsgranskning initierades våren 2015

Metod och genomförande

- 35 kommuner
- Dokument (rutiner, riktlinjer och tillsynsärenden)
- Telefonintervjuer med ansvariga för tillsynen i kommunerna
- Enkät till de fristående förskolorna i de utvalda kommunerna (cirka 280 svarande av 390 tillfrågade respondenter)
- Beslut med utvecklingsområden till de 35 kommunerna

Kommunernas tillsyn

- Vi har i granskningen bedömt om kommunens tillsyn säkerställer att de granskade verksamheterna lever upp till kraven lagar och förordningar.
- I bedömningen har ingått hur och om tillsynen omfattar alla delar från initiering, planering och genomförande till beslut och återrapportering.

Granskningen visar

- Samtliga 35 kommuner genomför någon form av tillsyn.
- Små och stora kommuner – ingen tydlig skillnad.
- En tredjedel av kommunerna behöver utveckla sin tillsynsprocess i alla delar d.v.s. planera, initiera, genomföra och återrapportera.

Genomförande av tillsynen

- Två av tre kommuner behöver utveckla arbetet hur de granskar förskolornas arbete utifrån läroplanens mål och uppdrag.
- Saknas ofta bedömningsunderlag och kriterier.

Konsekvenser när tillsynen brister

- Kommunerna har inte tillräcklig kunskap om de fristående förskolorna har en god pedagogisk kvalitet.
- Kan få konsekvenser för förskolorna som inte får tydligt klarlagt vilka åtgärder de behöver vidta för att utveckla kvaliteten.
- Det finns en risk barnen inte får den verksamhet de har rätt till.

Fatta beslut om åtgärder

- Åtta av tio kommuner behöver utveckla arbetet med att fatta beslut om åtgärder när de upptäcker brister i verksamheten. Ofta inga eller otydliga beslut.
- Endast ett fåtal kommuner använder skollagens möjlighet till ingripande vid tillsyn, t.ex. anmärkning eller föreläggande, när de återrapporterar resultatet av tillsynen till berörda huvudmän.
- Osäkerhet i kommunerna hur de ska använda skollagens möjligheter till ingripanden vid tillsyn – bristande kunskap.

Fatta beslut om åtgärder

- Vanligt att kommunerna ger rekommendationer eller påtalar utvecklingsområden vid tillsyn istället för att fatta beslut.
- Kommunerna är inte tydliga avseende hur och när bristerna som upptäckts i verksamheten ska följas upp.

Råd och vägledning

- Bilaga vad som krävs av ett beslut
- Bilagor till rapporten med exempel på hur några kommuner gjort.

Sammanfattande slutsatser

- Kommuner behöver utveckla tillsynsprocessen som helhet.
- Bedömningsunderlag med tydliga kriterier behöver tas fram för bedöma pedagogiskt innehåll och kvalitet i verksamheten.
- Fatta tydliga beslut om åtgärder när brister upptäcks och använda skollagens ingripande vid tillsyn.